

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστάμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεὶς παρασχὼν εἰς τὴν χώραν ἡμῶν ὑπηρεσίας, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἀνάγνωσμα ἀριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΗ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία δραχμὰς 80. Ἐξάμηνος δραχ. 45. Τρίμηνος δραχ. 25.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατιμ. 50.— Ἀμερικῆς δολλάρια 4. Ἀγγλίας καὶ ὧλων ἐν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.

Ἐξάμηνιοι καὶ Τρίμηνιοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΗΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουδῆποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Ἐδριπίδου ἀριθ. 38, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 34ος

Ἐν Ἀθήναις, 17 Σεπτεμβρίου 1927

Ἔτος 49ον.—Ἀριθ. 42

ΜΟΚΟΚΟ

[Μυθιστόρημα ὑπὸ JULES CHANCEL]

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγουμένον —

Οἱ ὑπηρέτες, οἱ μάγειροι κι' οἱ θωρωροὶ ὧλων τῶν γειτονικῶν σπιτιῶν πετάγονταν τότε στὰ παράθυρα γιὰ νὰ ἰδοῦνε τὰ «γυμνάσια»!

Ὁ Πατατούκας, ζευγμένος στὸ κανόνι, τοῦκανε περίπατο γύρο-γύρο στὴν αὐλὴ. Ὑστερα, ξαφνικά, ὁ στρατηγὸς ἔδινε ἄλλο παράγγελμα. Ἐπρεπε τότε ὁ φτωχὸς «πυροβολητής» νὰ τρέχει γρήγορα, πολὺ γρήγορα, σὰν νὰ τὸν κυνηγοῦσαν ἐκατὸ ἐχθροί.

Καμμιά φορά, ἀπάνω στὴ σοβαρότερη στιγμή, ἡ «πυροβολαρχία» δεχόταν μιὰ βροχὴ ἀπὸ καθαρίδια, ἀπὸ πατάτες ἢ ἀπὸ καρόττα.

Μὰ ὁ στρατηγὸς δὲν ἔχανε τὴν ψυχραιμία.

— Πρέπει νὰ τὰ δεχόμαστε ἀτάραχοι, καθὼς θὰ δεχόμαστε καὶ τὰ βέλη τῶν ἐχθρῶν μας! ἔλεγε. Ἐμπρός!

Μιὰ μέρα ὅμως τὰ πράγματα λίγο ἔλειψε νὰ ἔχουν κακὸ τέλος.

Ὁ Πούμ-Πούμ ἔτuche νὰ ἔχει τὸ μέρος του στὰ γυμνάσια. Αὐτὸς ὅμως δὲν ἀνεχόταν νὰ τὸν ραίνουν τὰ δουρικὰ μὲ τὰ περιττὰ τῆς κουζίνας.

Θύμωσε μονομιᾶς καὶ διεύθυνε τὸ στόμιο τοῦ κανονιοῦ πρὸς τὸ παράθυρο, ἀπ' οὗ εἶχε ἔλθει ἡ βροχὴ.

— Ἀο! φώναξε, προσοχή! Θὰ τραβήξω. Ἐνα, δύο, τρία, —πῦρ!..

Παρευθὺς ὅλοι τραβήχτηκαν μὲ ξεφωνητὰ τρομαγμένα κι' ὅλα τὰ παράθυρα ἐκλείσαν σὰ μαγικά. Ἡ φάρσα τοῦ Πούμ-Πούμ εἶχε πετύχει.

Ὁ Ἡρακλῆς γινώρισε κι' ἐνδοξες ὥρες.

Ἐνα ὥρατο ἀπριλιάτικο πρωτὶ ἀποφάσισαν νὰ γίνεи γενικὴ ἔξοδος τοῦ στρατοῦ καὶ ἐπιθεώρηση ἀπὸ τὸν πρίγκιπα Μοκοκό, στὴν πλατεία τῆς Μονμάρτης.

Γιὰ τὸ ἐπισημότερο, πῆρε καθέναν τὴ θέση του στὴ γραμμὴ, μὲ τὴ χαλὶ στολή του.

Ἐπικεφαλῆς βάδιζε ὁ Ἡρακλῆς, μὲ ἓνα ὑπέροχο κόκκινο λοφίο στὴν κάσκα του. Κρατοῦσε γυμνὸ τὸ ξίφος του, ἐνῶ ἡ θήκη χτυποῦσε ἀρειμάνια στὸ πόδι του. Ἀκολουθοῦσε ὁ Πούμ Πούμ, μὲ τὴ σάλπιγγά του.

Ὑστερα ἔρχόταν ὁ Αὐγουστός, ἀντιπροσωπεύοντας τὸ πεζικό. Ἀπὸ πίσω του ὁ Πατατούκας μὲ τὸ κανόνι του —τὸ πυροβολικό. Τέλος, ἡ Ἰσὲ μὲ τὸ πρόχειρο φαρμακεῖο τῆς, ἀντιπροσωπεύοντας τὴν «ὀγεινομικὴ δηρησεία».

Ὅταν πέρασε ἡ περλεργὴ αὐτὴ συνοδεία, βελίζοντας πρὸς τὸ μέρος δ-που θὰ γινόταν ἡ ἐπιθεώρηση, ὁ κόσμος στεκόταν καὶ κοίταζε μ' ἀνοιχτὸ τὸ στόμα.

— Τ' εἶν' αὐτὸ πάλι; ρωτοῦσε ὁ ἕνας.

— Κάποιοι γυμναστικὸς σύλλογος, ἀπαντοῦσε ὁ ἄλλος.

— Μπά! ἔκαν' ἓνας τρίτος.

Δὲ βλέπει αὐτὸ τ' ἀραπάκι; Θάναι κάποιοι Ἀφρικανὸς βασιλιάς μὲ τὴν ἀκολουθία του.

Κι' οἱ ἀστυφύλακες ἀκόμη κοίταζαν κάπως ξαφνισμένοι τοὺς ἐνοπλοὺς αὐτοὺς ἀνθρώπους ποὺ βάδιζαν μὲ τόσο ἀέρα καὶ τόσο τσιμπέ.

Δὲν εἶχαν διαταγὴ καὶ δὲν τολμοῦσαν νὰ τοὺς σταματήσουν, ἀλλὰ περιορίζονταν νὰ διώχνουν τὰ παιδιὰ τοῦ δρόμου ποὺ τοὺς εἶχαν πάρει ἀπὸ πίσω.

Τὸ στράτευμα προχώρησε γοργὰ στὸν ἀνήφορο τῆς Μονμάρτης, ἐνῶ ὁ Πούμ Πούμ χτυποῦσε τὴ σάλπιγγά του χαρούμενα κι' ἐνθουσιαστικά.

Ὁ Πατατούκας ὅμως ἔδρωνε καὶ ξεφυσοῦσε, σέρνοντας πίσω του τὸ κανόνι.

Τέλος ἔφτασαν στὸ πλάτωμα δ-που θὰ γινόταν ἡ ἐπιθεώρηση καὶ πρόχειρα γυμνάσια πυροβολικῶς.

Ὁ κόσμος ποὺ εἶχε μαζευτεῖ ἦταν ἀρκετὸς κι' ὁ Ἡρακλῆς ἔλαμπε ἀπὸ εὐτυχία καὶ δόξα.

Οἱ στρατιῶτες τοῦ Μοκοκό ἔκαμαν παρέλαση μπροστὰ του κι' ὁ μικρὸς μας φίλος τοὺς κοίταζε περήφανα. Ὑστερα ὁ στρατηγὸς του στάθηκε προσο-

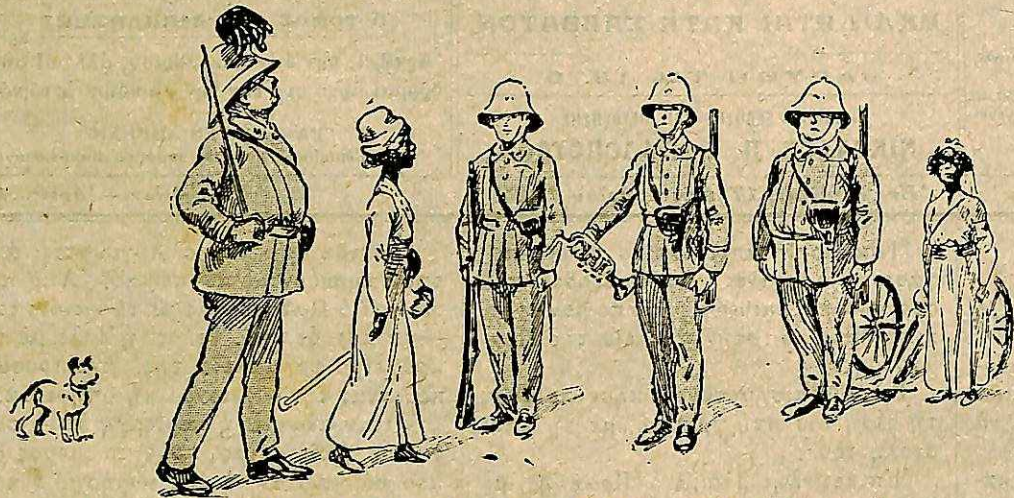
«Ὁ κόσμος κοίταζε μ' ἀνοιχτὸ τὸ στόμα...»
(Σελ. 369, στ. γ')

χή μπροστά του και ρώτησε με σέβας:
— Υψηλότατε, τότε θα κάμετε την επιθεώρηση;

Τὸ βασιλόπουλο δὲν ἤξερε τοὺς στρατιωτικοὺς κανονισμοὺς. Ὁ Ἡρακλῆς τοῦ ἐξήγησε ὅτι ἔπρεπε νὰ περάσει ἀργά-ἀργά μπροστά στοὺς στρατιώτες του, νὰ κοιτάξει ἂν οἱ στολὲς εἶναι τα-

— Ἀφήστε με ἥσυχο, κύριε! Δὲ μιλῶν σὲ στρατιώτες ὅταν βρίσκονται σὲ ὑπηρεσία!

Ὁ Αὐγουστος ὁμως, βλέποντας ὅτι ἦταν φόβος νὰ πάρουν τὰ πράγματα ἀσχημο τέλος, ἔσχασε τὸ βλιμὸ του καὶ πρόσταξε σοβαρότατα τὸ στρατηγὸ του:

«Ὁ Μοκοκό ἄρχισε νὰ κάνῃ σοβαρά, ὅτι τοῦ εἶπαν». (Σελ. 370, στ. α΄.)

χιτικές, ἂν εἶναι γυαλισμένα τὰ κουμπιά, κι' ὕστερα νὰ κάμει τρία βήματα πίσω.

— Καλά, εἶπε ὁ Μοκοκό.

Κι' ἄρχισε νὰ κάνει μ' ἄλλη τὴ σοβαρότητα ὅτι τοῦ εἶπαν. Κοίταξε μὲ θαυμασμό τὴν ἀμειπτή στάση τοῦ Πούμ Πούμ, συγχάρηκε τὸν Αὐγουστο, κοίταξε ἀκόμη καὶ τὸν Πατατούκα μ' εὐμένεια, χαμογέλασε στὴν Ἰσλέ, — κι' ἡ επιθεώρηση τελείωσε.

Τὴ στιγμὴ αὐτὴ ἀκριβῶς, ἡ ὥρα τελετῆ ἦταν γραφτὸ νὰ διακοπεῖ ξαφνικά. Οἱ περιέργοι ποὺ εἶχαν μαζεθεῖ ἦταν τόσοι πολλοί, ὥστε οἱ ἀστυνομικοὶ ἀνησυχῆσαν κι' ἕνας ἀπ' αὐτοὺς πετάχτηκε ὡς τὸ γειτονικὸ τμήμα, γιὰ νὰ ζητήσει διαταγὴς ἀπὸ τὸν ἀστυνόμο.

Ὁ ἀστυνόμος ποὺ εἶχε βαρεθεῖ τὴ μοναξιά τοῦ γραφείου του, βρῆκε τὴν εὐκαιρία νὰ κάμει ἕναν περίπατο καὶ πῆγε μόνος του στὸ μέρος τῆς επιθεώρησης, ἀκριβῶς τὴ στιγμὴ ποὺ ὁ κόσμος χειροκροτοῦσε τὸ μικρὸ πρίγκιπα.

— Μπῆ! ἔκαμε ὁ ἀστυνόμος. Ἐδῶ βλέπω τουφέκια καὶ κανόνια! Αὐτὸ εἶναι σοβαρό!

Πῆρε μαζί του δύο ἀστυφύλακες καὶ πλησίασε τὸν Ἡρακλῆ, ποὺ ἐτοιμαζόταν νὰ ξεκινήσει τὸ στράτευμά του.

— Τί σημαίνει αὐτό, κύριε; εἶπε ὁ ἀστυνόμος. Δὲν ξέρετε ὅτι ἀπαγορεύεται ἡ κυκλοφορία ἐνόπλων ὁμάδων στοὺς δρόμους;

Ὁ στρατηγὸς θύμωσε ποὺ τὸν ἀνησυχῶσαν ἀπάνω στὴν ἐκτέλεση τῶν καθυκόντων του κι' ἀπάντησε:

— Σιωπὴ ἐσύ, Ἡρακλῆ!

Ὑστερα χαιρέτησε ταπεινότητα τὸν ἀστυνομικὸ καὶ τοῦ εἶπε:

(Ἀκολουθεῖ)

ΜΙΧ. Δ. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΛΟΥΛΟΥΔΙΑ ΚΑΤΑ ΓΗΣ

Στὸ ἀφραχτο χαμοκάλυβο μπροστὶ, λουλούδια ἐσυκομίζαν σωριαστά, λουλούδια σωρευτά, λογιῆς-λογιῆς, χυμένα ἀπὸ πανέρι κατὰ γῆς.

Ἦταν στὶς δόξες τῶν περιβολιῶν, κι' οἱ ὄρες τῶν ταξιδιαρικών πουλιῶν, κι' οἱ ἀξαφνες ἀνάσες, οἱ μισές, ποὺ λύνουν καὶ χαλῶν τὶς φυλλοσιές.

Μὲ τὰ μάτια τὰ φίλησα, πολὺ... Ψυχὴ σιμά μου. Μόνο στὴν αἰλὴ περιδιόβαζε ἀργὴ περπατησιὰ ποὺ τὴν τύλιγεν ἡ ἀκρά μοναξιά.

Κι' εἶσι ἤθελα, ἡ θωριά τους μοναχὴ νάφωσιν νὰ μοῦ πιῇ ἀπὸ τὴν ψυχὴ... Μὰ ἡ μνήμη ἀναξήσανε σ' αὐτὰ τὰ λουλούδια τὰ χρωματιστά:

Ἐγνοίες, ἀδημονίες, μεταγνώμοι, μελίσσι δὲ προστρέξαν, σὴν στιγμὴ, σὰ νάταν μαγεμένα, — ἀπ' τὸν καιρὸ, — καὶ ἔκαταν στὰ λουλούδια, ἕνα σωρὸ.

Τοῦ περιβολιοῦ τὸ κέντημα, σπαρτό, πίκρα καὶ συννεφιά ἔγινε μεστό, κι' ἔγιναν τὰ κοτσάνια τὸν σκληρὸς μύτης, καρφία, πληγὴς αἱματερές.

Ἀναποδογυρίστηκε ἡ χαρὰ κι' ἐβγήκε θλίψη, — ἀκόμα μιὰ φορὰ, κι' ἐστάθηκαν, μακρότατη γραμμὴ, θλιμμένα ρόδα, διάφανοι καίμοι...

Ἄς εἶναι! Ὅταν στὸν κίμπο τὸ βαθὺ βορρῶσει ἀστραποβρόχι καὶ χυθεῖ κι' οἱ ἀνέμοι ἐρθοῦν νὰ κλάψουν γοερά, ποίος θὰ μοῦ κλέψῃ τότε ἀπ' τὴ χαρὰ;

ΤΕΛΟΣ ΑΓΡΑΣ

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΛΑΩΝ ΚΑΙ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΕΠΟΧΩΝ

Ὅταν ὁ νεαρὸς πρίγκιπας Ζεμὶρ ἀνέβηκε στὸ θρόνο τῆς Περσίας, φώναξε ὅλους τοὺς Ἀκαδημαϊκοὺς τοῦ βασιλείου του καὶ τοὺς εἶπε:

— Ὁ καθηγητὴς μου μὲ δίδαξε ὅτι ἕνας ἡγεμόνας κυβερνᾷ πὺρ φρόνιμα τὸ λαὸ του, ὅταν γνωρίζει τὰ διδάγματα τοῦ παρελθόντος. Γιαυτό σας προτάζω νὰ μοῦ γράψετε μὲ προσοχὴ τὴν ἱστορία ὅλων τῶν λαῶν καὶ ὅλων τῶν ἐποχῶν.

Οἱ σοφοὶ ὑποσχέθηκαν νὰ ἐκτελέσουν τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ βασιλέως κι' εὐθὺς ἄρχισαν τὸ ἔργο. Μετὰ εἴκοσι χρόνια, παρουσιάστηκαν στὸ παλάτι. Πίσω τους ἔρχόταν ἕνα καραβάνι ἀπὸ δώδεκα καμήλες φορτωμένες πελώριους τόμους.

— Μεγαλειότατε, εἶπε ὁ γραμματεὺς τῆς Ἀκαδημίας, οἱ σοφοὶ τοῦ βασιλείου σας ἔχουν τὴν τιμὴ νὰ καταθέσουν στὰ πόδια σας τὴ Γενικὴ Ἱστορία ὅλων τῶν λαῶν καὶ ὅλων τῶν ἐποχῶν.

Εἶναι ἑξή χιλιάδες τόμοι, ὅπου θὰ βρῆτε κάθε τι ποὺ σῴζεται ἀπὸ τὴν ἱστορία τοῦ παρελθόντος, μὲ ἀφθονα προλεγόμενα, σχόλια καὶ σημειώσεις.

Ὁ βασιλεὺς ἀποκρίθηκε:

— Κύριοι, σὰς εὐχαριστῶ γιὰ τοὺς κόπους σας. Μὰ εἶμαι πνιγμένος ἀπὸ τὶς φροντίδες τοῦ βασιλείου μου κι' ἔπειτα, στὸ διάστημα αὐτό, ἐγὼ ἔχω γράσει. Βρίσκομαι στὴ μέση τοῦ δρόμου τῆς ζωῆς καὶ, ἔστω κι' ἂν ὑποθέσω πὺρ θὰ ζήσω ἑκατὸ χρόνια, πάλι δὲ θὰ κατορθώσω νὰ διαβάσω οὔτε τὰ μισὰ ἀπ' αὐτὰ τὰ βιβλία. Θὰ μείνουν στὰ ράφια τῆς βιβλιοθήκης μου. Κάνετε μοῦ μιὰ σύντομην ἱστορίαν, γιατί σύντομη εἶναι καὶ ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου.

Οἱ ἀκαδημαϊκοὶ ἐργάστηκαν ἄλλα εἴκοσι χρόνια. Ὑστερα ἔφεραν στὸ βασιλεῖα χίλιους τόμους, φορτωμένους σὲ τρεῖς καμήλες.

— Μεγαλειότατε, ἰδοὺ τὸ νέο μας ἔργο. Ἐλπίζουμε ὅτι δὲν παραλείψαμε τίποτε σημαντικὸ.

— Πιθανό, ἀπάντησε ὁ βασιλεὺς. Μὰ ἐγὼ γέγρασα κι' οἱ μεγάλες μελέτες δὲν ταιριάζουν στὴν ἡλικίαν μου. Συντομέψετε ἀκόμα καὶ μὴν ἀργήσετε.

Αὐτὴ τὴ φορὰ δὲν ἀργήσαν καὶ πολὺ. Σὲ δέκα χρόνια, γύρισαν μ' ἕνα μικρὸν ἐλέφαντα, ποὺ καυθαλοῦσε πεντακόσιους τόμους.

— Μεγαλειότατε, τὸ νέο μας ἔργο εἶναι πολὺ σύντομο.

— Κι' ὁμως εἶναι ἀκόμη πολὺ μεγάλο, ἀπάντησε ὁ βασιλεὺς. Συντομέ-

Ο ΜΠΕΜΠΗΣ ΑΡΧΙΛΗΣΤΑΡΧΟΣ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

ΜΒ'.

«Αὐτὸ κι' αὐτό», εἶπε ἡ Φεβρονία γυρίζοντας στοὺς συντρόφους τῆς.

— Ἀ! ἔκαμε ὁ ἀρχιλήσταρχος μᾶς ἀνακάλυψαν! Βέβαια ἐκεῖνος ὁ Ἐγγέλιος θὰ μᾶς μαρτύρησε, ἡ δὲ Μερμάς...

— Ἡ κι' οἱ δύο μαζί, εἶπε ὁ Φούσκας τρέμοντας.

— Ἀμὴ τώρα; ψιθύρισε ἡ Φεβρονία.

— Πᾶμε νὰ κρυφτοῦμε στὰ σπίτια μας! φώναξε ὁ Φούσκας.

— Ναι, ναι! φώναξε κι' ἡ Φεβρονία, ἔτοιμη νὰ ξεκινήσῃ.

— Ἀνόητοι ποὺ εἴσατε! τοὺς εἶπε ὁ ἀρχιλήσταρχος. Ἀμὴ στὰ σπίτια μας πρῶτα-πρῶτα θὰ πᾶνε. Θὰ ἔχουν πᾶσι κιόλα καὶ θὰ μᾶς περιμένουν. Ἄν μείνουμε ὁμως στὸ λημέρι καὶ ταμπουρωθοῦμε, ἂς κοιτάσουν!

Κάθησαν ἐκεῖ χάμω νὰ κάμουν συμβούλιο. Ὁ Φούσκας κι' ἡ Φεβρονία δὲν ἤθελαν νὰ ταμπουρωθοῦν στὸ λημέρι. Οἱ χωροφύλακες, ἔλεγαν, θ' ἀνέβαιναν ἐκεῖ καὶ θὰ τοὺς ἐπιάναν σὰν ποντικούς στὴ φάκα. Κι' ἂν ἔκαναν ἀντίσταση, μπορεῖ καὶ νὰ τοὺς σκότωναν... Τοῦ κάκου ὁ Μπέμπης τοὺς ἔλεγε πὺρ ἦταν δειλία καὶ προδοσία νὰ φύγουν τώρα καὶ νὰ κρυφτοῦν, ἐνῶ ἂν κάθονταν στὸ λόφο νὰ πολεμήσουν, θὰ δοξαζόνταν. Ἐκεῖνοι ἐπίμεναν. Τὴ ζωὴ τοὺς ἤθελαν, ὅχι δόξα...

— Καλὰ λοιπόν! εἶπε στὸ τέλος ὁ ἀρχιλήσταρχος. Ἐγὼ μένω μοναχός μου. Ἀφήστε με καὶ φύγετε... ἀφοῦ εἶστε τέτοιοι!

Κι' ἐσηκώθηκε, ἔπιασε τὸ Μαυροῦκο ἀπὸ τὸ χαλινάρι καὶ ξεκίνησε.

ΧΙΛΙΑ ΜΥΡΙΑ

ΜΕ ΤΟ ΚΟΛΑΪ

Στὴ Ζάκυνθο, τὸν παλὺ καιρὸ, ἕνας ἀγαθὸς Ἐδραῖος Μπολὴς ὀνομαζόμενος, εἶχε δανείσει χρήματα σ' ἕνα Χριστιανό, ποὺ δὲν ἐννοοῦσε νὰ τοῦ τὰ ἐπιστρέψῃ. Κάθε φορὰ ποὺ ὁ Μπολὴς πῆγαινε νὰ τοῦ τὰ ζητήσῃ, ὁ χρεώστης τοῦ ἔλεγε στερεότυπα:

— Καλὰ ντὲ, θὰ σοῦ τὰ δώσω, μὰ μὲ τὸ κολαΪ μου.

Μιά, δύο, δέκα φορές, ἐπιτέλους ὁ Μπολὴς ἔχασε τὴν ὑπομονή. Καὶ τοῦ φώναξε:

— Μὰ κολαΪ τὴ μιὰ, κολαΪ τὴν ἄλλη, ὅλο κολαΪ. Πότε θὰ ξεκολλήσῃ γιαμὰ, νὰ πάρω κι' ἐγὼ τὰ λεφτά μου;

ΚΙ' ἌΛΛΟ ΕΒΡΑΙΪΚΟ

Ὁ περίφημος Γερμανὸς ζωγράφος Μάξ Λίμπερμαν, ποὺ τελευταῖα γιόρτασε τὴν ὀγδοηκονταετηρίδα του, εἶναι Ἐβραῖος. Κάποτε, γιὰ νὰ τὸν διορίσουν στὴν Ἀκαδημία, τοῦ ἐπρότειναν νὰ βαπτισθῇ, ἐπειδὴ ὁ νόμος ἀπαγόρευε τότε νὰ διορίζουν Ἐβραίους. Κι' ὁ Λίμπερμαν εἶπε:

— Ἄν ἤξερα πὺρ βαπτιζόμενος θὰ ἐζωγράφιζα καλύτερα, θὰ βαπτιζόμουν ἀμέσως. Ἀλλὰ νὰλλαξοπιστήσω γιὰ μιὰ ἔδρα στὴν Ἀκαδημία... αὐτὸ πᾶει πολὺ.

Ο ΑΝΑΤΑΣ

Ὁ Φούσκας συγκινήθηκε πρῶτος. Δὲν τοῦ βαστοῦσε ἡ καρδιά νὰ παρατήσῃ τὸν ἀρχηγὸ του, τὸ φίλο του, τὴ στιγμὴ τοῦ μεγάλου κινδύνου.

— Στάσου, φώναξε. Ἐρχομαι μαζί σου κι' ἐγώ!

— Κι' ἐγώ! εἶπε κι' ἡ Φεβρονία, ποὺ φοβόταν πᾶ νὰ γυρίσῃ μοναχὴ, νύχτα ὥρα καὶ μὲ ἀντίκρια φορεσιά, στὴ μάννα τῆς.

Ἐἶσι ξανανέβηκαν στὸ λημέρι κι' οἱ τρεῖς. Καὶ γρήγορα μάλιστα σὰ νὰ τοὺς κυνηγοῦσαν.

Οἱ καμπάνες, οἱ σάλπιγγες, βαροῦσαν ἀκόμα.

Ὁ Μπέμπης στάθηκε ἀπάνω στὸ πεζούλι καὶ κοίταξε κάτω τὴν πόλη, προσπαθώντας νὰ μαντέψῃ τί γίνονταν ἐκεῖ. Τίποτα. Σκοτάδι παντοῦ. Κάπου-κάπου μόνον ἔφεγγε κανένα παράθυρο. Μολοντοῦτο μπόρεσε νὰ διακρίνῃ, στοὺς δρόμους καὶ στὰ πλατώματα, ἀνθρώπους ποὺ μαζεύονταν ἢ ποὺ ἔτρεχαν σὰ φοβισμένοι. Δὲν χωροῦσε ἀμφιβολία ἡ πόλη ἦταν ἀνάστατη.

Καὶ τότε ὁ Μπέμπης κυριεύθηκε ἀπὸ χαρὰ, περηφάνεια, ἐνθουσιασμό. Καὶ σηκώνοντας τὰ χεῖρά του ψηλά, φώναξε:

— Μπράβο μου! Ἐκεῖνο ποὺ ὀνειρευόμουν, τὸ κατάφερα. Ἐσῆκωσα τὸν κόσμον. Ὅλος ὁ στρατὸς θάρῃ τώρα νὰ μὲ πολεμήσῃ! Κι' ἡ θὰ νικήσῃ ἡ θὰ πεθάνῃ. Μὰ πάντα θὰ δοξασθῶ!

(Ἀκολουθεῖ)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Η ΖΩΗ ΚΑΙ ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΦΩΣΚΟΛΟΥ

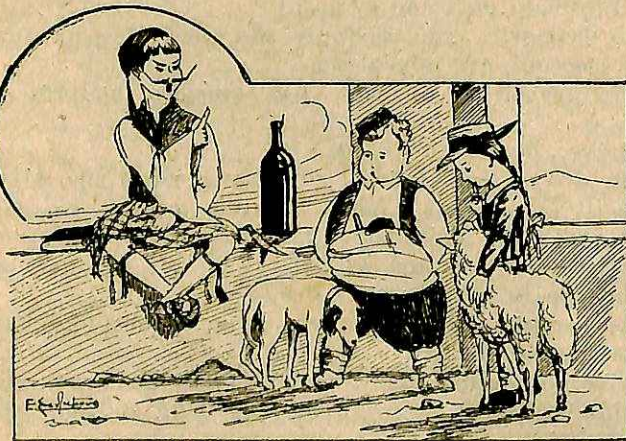
Αγαπητοί μου,

ΣΥΜΠΛΗΡΩΝΩ σήμερα την προηγούμενη Έπιστολή μου, δίνοντάς σας λεπτομερέστερες πληροφορίες για τη ζωή και το έργο του μεγάλου Ποιητή, που θα γιορτάσουμε σε λίγο την εκατονταετηρίδα του.

Ο Ούγος Φώσκολος γεννήθηκε λοιπόν στη Ζάκυθο. Έβη χρονών παιδάκι, ο πατέρας του τέν πήρε στο Παλάτι της Δαλματίας, όπου υπηρέτησε τότε ως υγιειονομικός γιατρός. Αλλά σε λίγο τον γύρισαν στη Ζάκυθο, όπου έμεινε ως τα δεκατέσσερα χρόνια του. Εκεί εξακολούθησε τις πρώτες σπουδές του ελληνικά. Δεν ήταν όμως «επιμελής» μαθητής. Αργότερα, λέει ο ίδιος, αισθάνθηκε τη δίψα της μελέτης. Και μορφώθηκε μονάχος του, πάντα, έννοείται, με τις βάσεις που είχε λάβει στα σχολεία της «μητρικής του πατρίδας».

Από εκεί πέρασε στην Ίταλία, την «πατρική» του. Εκείνον τόν καιρό, η Ίταλία δεν ήταν το ένωμένο και μεγάλο σημερινό κράτος. Χωρισμένη σε διάφορα μικρά βασίλεια, άλλα ανεξάρτητα, άλλα κάτω απ' τους Γάλλους, άλλα κάτω απ' τους Αυστριακούς, κολιτάζε από τότε πως να ένωθι. Ο Αυστριακός ήταν ο μεγαλύτερός της εχθρός, — όπως απάνω-κάτω για μας ο Τουρκός, — κι' ο Γάλλος ήταν φίλος της μόνον όταν έδιωχνε τον Αυστριακό. Μα κι' αυτός, όταν έμενε παλὸ σὰ νοικοκύρης, γινόταν εχθρός. Τὸ συμπέρασμα είναι πώς, τὴν ἐποχὴ ἐκείνη, ἀρχὲς τοῦ 18 αἰῶνα, ἡ ζωὴ τῶν Ἰταλῶν στὴν Ἰταλία δὲν ἦταν ἡσυχὴ κι' εἰρηνική. Ὅσοι μάλιστα ἀνακατεῦνταν στὰ «πολιτικά», ἔχαν πολὺς καὶ μεγάλους περιπέτειες. Τὸς κυ-

ΜΙΚΡΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ

Σκίτσο τοῦ Σανταμούρ (Γ' Βραβεῖον.)

νηγοῦσαν, τοὺς φυλάκιζαν, τοὺς ἐξόριζαν. Γι' αὐτὸ κι' ὁ Φώσκολος, θερμὸς πατριώτης καὶ φιλελεύθερος, δὲν μπόρεσε ποτὲ νὰ μείνει πολλὰ χρόνια στὸ ἴδιο μέρος. Γύριζε ἀπὸ πόλη σὲ πόλη τῆς Ἰταλίας, περνοῦσε κρυφὰ στὴν Ἑλβετία, κατέφυγε στὴν Γαλλία, ξαναγύριζε στὴν Ἰταλία καὶ ξαναφευγε σὲ λίγο. Τέτοια στάθηκε ἡ νεανικὴ κι' ἡ ἀνδρική του ζωὴ. Πότε πολεμιστὴς, πότε ἐξόριστος, πότε αὐτοεξόριστος, πότε διορισμένος σὲ δημόσια θέση, πότε πικυμένος, πότε πλούσιος, πότε φτωχός. Καὶ γιὰ νὰ γλυτώσῃ ἀπ' ὅλα αὐτὰ, ἀναγκάστηκε στὸ τέλος νὰ πάῃ στὴν Ἀγγλία.

Τὰ πρῶτα χρόνια τῆς διαμονῆς του στὸ Λονδίνο στάθηκαν ἴσως τὰ πιὸ εὐτυχισμένα τῆς ζωῆς του. Γιατὶ οἱ Ἀγγλοὶ τὸν τίμησαν ὄχι μόνον σὰν ἕνα μεγάλο ποιητὴ, παρὰ καὶ σὰν ἕνα μεγάλο ἐχθρὸ τοῦ μεγάλου ἐχθροῦ τους, τοῦ Ναπολέοντα. Τοῦ ἀνοίχθηκαν τὰ πιὸ ἀριστοκρατικὰ ἐκεῖ σαλόνια καὶ τὰ σπουδαιότερα περιοδικά. Ὁ Φώσκολος ἔγραφε ἄρθρα, δημοσίευε βιβλία, ἐκέρδιζε χρήματα. Τὸν ἴδιον καιρὸ, ἡ κόρη του κληρονόμησε ἀπὸ τὴ γαλιὰ τῆς τρεῖς χιλιάδες λίρες, μεγάλη γιὰ τότε περιουσία. Κι' ὁ Φώσκολος βρέθηκε ἀξάφνα δοξαμένος καὶ πλούσιος, — εἶχε δηλαδὴ ἔτι μὲν ποτε καὶ νὰ ποθῇ σ' αὐτὸν τὸν κόσμον...

Αὐτὰ τὴν εὐτυχία αὐτὴ ἐμελλε σὲ λίγο νὰ τὴν πληρώσῃ μὲ δυστυχία φοβερή. Γιατὶ ὁ ποιητὴς δὲν γνώρισε ποτὲ τὸν τὴν οἰκονομία. Μὲ τὴ «λόρδικη» ζωὴ ποὺ ἔκανε, γρήγορα σπατάλησε τὴν περιουσία ἐκείνη, ποὺ δὲν ἦταν μάλιστα καὶ δική του. Φιλότιμος, τοῦ κακοῦ προσπάθησε νὰ τὴν ξανακάνῃ. Οἱ Ἀγγλοὶ δὲν τὸν ὑποστήριζαν ὅπως πρῶτα. Γιατὶ ἐντωμεταξὺ ἔχαν πάρει τὴν Ἐπτανήσο καί, σὰν φιλελεύθερο Ἐπτανήσιο, θεωροῦσαν τὸ Φώσκολο ἐχθρὸ τῆς Ἀγγλικῆς Προστασίας στὴ πατρίδα του. Οὐτε μαθήματα ἰταλικῆς δὲν ἔδρισκε πιά νὰ δίνει ὁ μέγας ποιητὴς. Κι' ἀναγκάζονταν, — μὲ πόση του λύπη! — νὰ πουλεῖ γιὰ ψωμὶ τὰ γαπημένα του βιβλία. Ὅλα τὰ πούλησε, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν «Ὀμηρὸ καὶ τὸ Δάντη», ποὺ ἦταν τὰ δύο τοῦ Εὐαγγελίου, καθὼς λέει ὁ ἴδιος.

Τὴ δυστυχισμένη αὐτὴ ἐποχή, τὸ μόνον τοῦ δνείρου, ἡ μόνον του ἐλπίδα, ἦταν νὰ γυρίσει στὴ Ζάκυθο μὲ τὴν

κόρη του καὶ νὰ ζήσῃ ἐκεῖ ἡσυχά, κάνοντας τὸ δάσκαλο. Ἀλλὰ οὔτε κι' αὐτὸ δὲν τὸ κατόρθωσε. Οἱ Ἀγγλοὶ δὲν τοῦ ἔδιναν διαδατήριο, νομίζοντας πὼς ἤθελε νὰ πάει γιὰ νὰ ξεσηκώσει τοὺς Ζακυθινούς ἐναντίον τους. Ἀφοῦ τὸν βασάνισαν πολλὸν καιρὸ, ἐπιτέλους πείσθηκαν καὶ τοῦ ἔδωσαν. Ἀλλὰ τότε τοῦ συνέθηκε κάτι ἄλλο: Τὴν παρμονὴ ποὺ θάρρευε, — κι' ἦταν μιὰ εὐκαιρία τότε νὰ φύγῃ, ἀκολουθώντας τὸν ξάδελφό του τὸ Βούλτσο, ποὺ εἶχε πάει μὲ ἀποστολὴ στὸ Λονδίνο καὶ θὰ γύριζε στὴ Ζάκυθο, — καθάλλικεφε ἐν' ἀτίθασσο ἄλογο, ἔπεσε κι' ἔσπασε τὸ πόδι του. Ἔτσι τὸ ποθητὸ ταξίδι, ὁ γλυκὺς νόστος, ἀναδύθηκε γιὰ πάντα. Καὶ σὲ λίγο ὁ Φώσκολος ἀρρώστησε βριδιά καὶ πέθανε, μέσα στὴ φτώχεια, τὴν ἐγκατάλειψη, τὴν ἀπελπίδα...

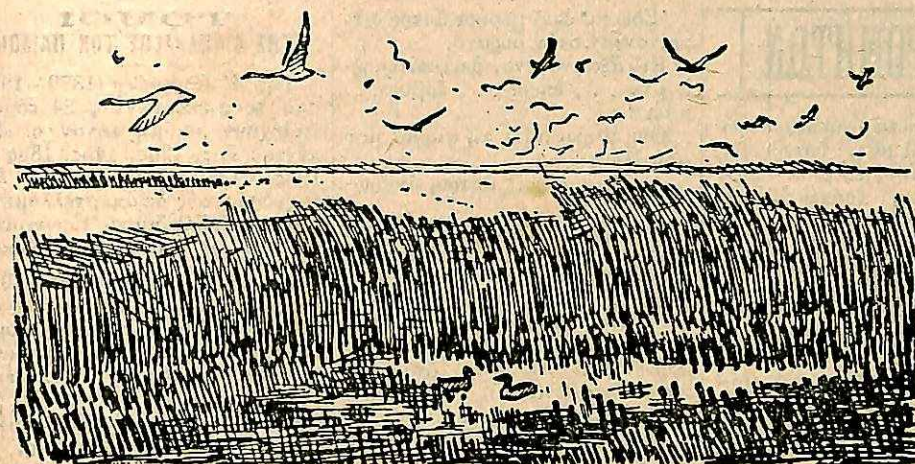
Πέντε ἀνδρωποὶ μόνον ἀκολούθησαν τὴ φτωχή του κηδεία. Ἀλλὰ σὲ λίγο, ἕνα σεμνὸ μνημεῖο στηνόταν ἀπάνω στὸ ἀγγλικὸ χῶμα ποὺ σκέπαζε τὰ κόκκαλά του. Ἀργότερα, τὰ κόκκαλα αὐτὰ, προλαβίνοντας τὴ Ζάκυθο ποὺ ὑπνῆσε κάπως ἄργα, τὰ ζήτησε ἡ Ἰταλία καὶ τὰ ἔθαψε στὸ Πάνθεό της. Γιατὶ ὁ Ζακυθινὸς ποὺ πέθανε ἔρημος καὶ δυστυχισμένος σ' ἕνα προάστειο τοῦ Λονδίνου, ἦταν ἕνας ἀπὸ τοὺς μεγαλύτερους ἰταλοὺς ποιητῆς, μιὰ ἀληθινὴ δόξα τῶν ἰταλικῶν γραμμάτων, — ὁ Οὔγος Φώσκολος μὲ τὸνομα!

Τὰ ἔργα του εἶναι λίγα, ἀλλὰ μεγάλα: Ἕνα μυθιστόρημα, «Οἱ τελευταῖες ἐπιστολὲς τοῦ Ἰακώβου Ὁρτίς» — μυθιστόρημα κατὰ μίμηση τοῦ «Βέρθερου» τοῦ Γκαίτε, μὲ τὴ διαφορά πὼς ὁ ἥρωάς του, ὁ Ἰταλὸς Ὁρτίς, αὐτοκτοεῖ ἀπὸ ἔρωτα μαζί κι' ἀπὸ φιλοπατρία, μὴ ὑποφέροντας δηλαδὴ τὴ σκληριὰ τῆς πατρίδας του, — μερικὲς τραγωδίες, ὅχι μὲ μεγάλῃ δραματικὴ ἀξία ἀλλὰ μὲ θαυμάσιους στίχους, καὶ τὰ λυρικά του ποιήματα. Μέσα σ' αὐτὰ εἶναι καμμιὰ δεκαριά σονέττα, θαύματα φόρμας, ἀπὸ τὰ τελειότερα τοῦ κόσμου, καὶ τὰ δύο μεγάλα καὶ περίφημα ποιήματα, τὰ καθ'αὐτὸ φωσκολιανὰ ἀριστουργήματα, οἱ «Τάφροι» κι' οἱ «Χάριτες».

Δὲν ἔχω τόπο νὰ σὰς τἀναλύσω. Σὰς συσταίνω ὅμως νὰ πάρετε τὴ μετάρραση τῶν «Χαρίτων» ποὺ ἔδωκε τελευταίᾳ ἡ κ. Μαριέττα Γιαννοπούλου-Μινώττου, ἡ παλιά μας Ζακυθινὴ Διαπλάσοπούλα. Ἡ Διάπλασις σὰς μίλησε γι' αὐτὴ τὴν ἐκδοσὴ. Θάπολαῦσετε τὸ ποίημα, ἀλλὰ ἀπὸ τὸν πρόλογο τοῦ βιβλίου καὶ τῆς ἀφθονῆς σημειώσεως, θὰ μάθετε καὶ πολλὰ γιὰ τὸ ἔργο καὶ τὴ ζωὴ τοῦ Φωσκόλου.

Σὰς ἀσπάζομαι

ΠΑΙΔΩΝ

Οἱ ἀγριόχηνες στὴ λίμνη

ΕΛΜΑΣ ΛΑΓΚΕΡΛΕΦ (Βραβεῖον Νομπελ)

ΤΟ ΘΑΥΜΑΣΤΟ ΤΑΞΙΔΙ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

— Ἀρκεῖ νὰ μὴ τὸ μάθουν τὰ παιδιά! Ἀρκεῖ νὰ μὴ τὸ μάθουν τὰ παιδιά! ἔλεγε ἀνασπενάζοντας ὅταν ἔμπαινε στὸ σταῦλο.

Τὰ παιδιά τῆς τῆς ἔγραφαν συχνὰ καὶ τὴν παρακαλοῦσαν νὰ πάει κοντὰ τους, ἀλλὰ αὐτὴ δὲν ἤθελε νὰ φύγει. Δὲν ἤθελε νὰ ἴδῃ τὸν τόπο ποὺ τῆς εἶχε κλέψει τὰ παιδιά της. Δὲν τὸν ἐχώνευε τὸν τόπο ἐκεῖνο.

— Εἶναι μεγάλη μου ἀνοησία ποὺ δὲν μπορῶ νὰ ὑποφέρω τὴ χώρα ποὺ καλοπερνοῦν τὰ παιδιά μου, ἀλλὰ χωρὶς νὰ θέλω, δὲν μπορῶ νὰ τὴν χωνέψω, ἔλεγε.

Δὲν συλλογιζόταν κανένα ἄλλον παρὰ τὰ παιδιά της ποὺ ἀναγκασθῆκαν νὰ ξενητεθοῦν. Τὸ καλοκαίρι πῆγαινε τὴν ἀγελάδα νὰ βοσκῇ ἔξω στὸ μεγάλο βάλτο. Ἡ ἴδια καθόταν ὅλη τὴν ἡμέρα στὴν ἄκρη τοῦ βάλτου μὲ τὰ χέρια σταυρωμένα στὰ γόνατά της, κι' ὅταν γύριζε τὸ βράδυ σπῆτι, ἔλεγε στὴν ἀγελάδα:

— Βλέπεις, Ἀστέρω μου, ἂν ἀντίς γιὰ τὸ μεγάλο βάλτο ἦταν ἐδῶ παχειὰ χωράφια, δὲν θάναγκαζόνταν τὰ παιδιά μου νὰ ξενητεθοῦν.

Μιλοῦσε μὲ θυμὸ γιὰ τὸν βάλτο ποὺ ἦταν τόσο μεγάλος καὶ φαρδὺς καὶ δὲν χρῆσταινε σὲ τίποτε. Καὶ καμμιὰ φορὰ ἔλεγε κιόλας ὅτι ὁ ἀντρας τῆς ἔφταιγε ποὺ τὰ παιδιά της εἶχαν πάει στὴν ξενητεία.

Τὸ τελευταῖο βράδυ ἦταν πιὸ ἀδύνατη κι' ἐννοιοῦσε τὸν ἐαυτὸ της χειρότερα ἀπὸ κάθε ἄλλη φορὰ. Δὲν εἶχε τὴ δύναμη οὔτε καὶ νὰρμῆξει τὴν ἀγελάδα. Κάθισε στὸ σκαμνὶ καὶ τῆς ἔλεγε γιὰ τὰ δύο χωριάτες ποὺ εἶχαν ἔρθει στὸ σπῆτι καὶ τῆς ζήτησαν νὰ τοὺς πουλήσῃ τὸν βάλτο. Θὰ ἔσκαβαν ἀυλάκια γιὰ νὰ φύγει τὸ νερὸ καὶ ὅ-

στερα θὰ τὸν ἐσπερναν. Ἡ πρότασις αὐτὴ ἔκανε τὴ γριά νὰ χαρῇ μὰ καὶ νὰ νύνησῃ.

— Ἀκουσε, Ἀστέρω, ἔλεγε, ἀκουσε. Οἱ χωριάτες ἔλεγαν πὼς στὸ βάλτο μπορεῖ νὰ φυτρώσει βρίζα. Θὰ πιάσω νὰ γράψω στὰ παιδιά μου νὰ γυρίσουν πίσω. Δὲν ἔχουν ἀνάγκη νὰ μένουν πιά στὴν ξενητεία μιὰ ποὺ θὰ μποροῦν νὰ βγάξουν τὸ ψωμὶ τους ἐδῶ-πέρα.

Καὶ γιὰ νὰ γράψῃ αὐτὸ τὸ γράμμα πῆγε στὴν κάμαρά της...

Ὁ Νίλς δὲν κάθησε νὰκούσει παρακάτω ὅσα ἔλεγε ἡ γριά ἀγελάδα. Ἀνοίξε τὴν πόρτα τοῦ σταύλου, πέρασε τὴν αὐλὴ καὶ ἔφθασε στὴν κάμαρα ποὺ ἦταν ἡ νεκρὴ καὶ ποὺ εἶχε φοβηθεῖ τόσο πολὺ πρωτότερα.

Στάθηκε στὴν πόρτα καὶ κοίταξε τριγύρω του. Στὴν κάμαρα δὲν ἦταν ὅλα τόσο φτωχικά ὅσο ἐνόμιζε. Βρίσκονταν ἐκεῖ μέσα πολλὰ πράγματα ποὺ φαίνονταν σταλμένα ἀπὸ τὴν Ἀμερική. Σὲ μιὰ γωνιά βρισκόταν μιὰ ἀμερικανικὴ κουβιστὴ πολυθρόνα, τὸ μεσιανὸ τραπέζι ἦταν σκεπασμένο μὲ ἕνα ὠραῖο βελουδένιο σκέπασμα καὶ ἕνα ἄλλο ὠραῖο ἦταν ἀπλωμένο ἀπάνω στὸ κρεβάτι. Στους τοίχους ἦταν κρεμασμένες ὠραῖες κορνίζες μὲ τίς φωτογραφίες τῶν ξενητεμένων παιδιῶν καὶ ἐγγονιῶν, ἔπάνω στὸ κομμὸ βρισκόταν βάζα γιὰ λουλούδια καὶ δύο κηροστάτες μὲ χονδρὰ κεριά.

Ὁ Νίλς ἔφαγε καὶ ὄρηκε ἕνα κουτὶ σπῆρτα καὶ ἀνάψε τὰ δύο κεριά. Τὸ ἔκανε ὄχι γιὰ νὰ ἴδῃ καλύτερα, ἀλλὰ γιὰτὶ ἤξερε ὅτι αὐτὸ ἦταν μιὰ συνήθεια γιὰ νὰ τιμῶν τοὺς νεκρούς.

Ἦστερα πλησίασε τὴν πεθαμένη, τῆς ἔκλεισε ἀπαλὰ τὰ μάτια, τῆς σταύρωσε τὰ χέρια καὶ τῆς σήκωσε τὰ ἄσπρα μαλλιά ποὺ ἦταν πεσμένα στὸ πρόσωπό της.

Δὲν ἐννοιοῦσε πιά κανένα φόβο, ἴσα-ἴσα ἡ καρδιά του ἦταν γεμάτη οἶκτο γιὰ τὴ γριά γυναῖκα ποὺ εἶχε μείνει

τόσο ἔρημη τίς τελευταῖες τῆς μέρες καὶ ποὺ εἶχε τέτοιον καὶμὸ γιὰ τὰ παιδιά της. Γιὰ μιὰ νύχτα τοῦλάχιστον θὰ ἔμενε αὐτὸς νὰ τὴν ξαγρυπνήσει. Ἐφαγε νὰ βρεῖ μιὰ Σύνοψη καὶ ἄρχισε νὰ μουμουρίζει μερικὰ τροπάρια. Ἐξάφνα, ἐνῶ ἔφελνε ἕνα τροπάρι, σταμάτησε γιὰτὶ συλλογίστηκε τὴ μάννα καὶ τὸν πατέρα του.

Ἀλήθεια, πὼς πονοῦν τὰ παιδιά τους οἱ γονεῖς! Αὐτὸ δὲν τὸ φανταζόταν ἴσα μὲ τώρα. Ὅχι, ὅτι ἡ ζωὴ τους δὲν θὰ εἶχε πιά κανένα σκοπὸ ὅταν δὲν εἶχαν τὰ παιδιά κοντὰ τους, αὐτὸ δὲν τὸ δάξε μὲ τὸ νοῦ του. Ἀραγε δὲν θὰ τὸν εἶχαν ἐπιθυμήσει κι' οἱ δικοὶ του τόσο, ὅσο εἶχε ἐπιθυμήσει τὰ παιδιά της ἡ γριά ἐκείνη;

Ἡ σκέψη αὐτὴ τοῦ προξένησε χαρὰ, ἀλλὰ δὲν τόλμησε κιόλας νὰ τὸ πιστέψει. Αὐτὸς δὲν ἄξιζε νὰ τὸν ἐπιθυμήσει κανένας. Ἀλλὰ ἐκεῖνο ποὺ δὲν ἦταν ἴσα μὲ τώρα, μποροῦσε νὰ γίνῃ στὸ μέλλον.

Γύρω στὴν κάμαρα ἦταν κρεμασμένες οἱ φωτογραφίες τῶν ξενητεμένων. Ἐδῶλεπε κανεῖς εἰκόνες ἀπὸ ψηλοῦς καὶ γερούς ἀντρες καὶ γυναῖκες μὲ σδαρὰ πρόσωπα, νύρες μὲ μακροὺς ἄσπρους πέπλους, παιδάκια μὲ κατσαρὰ μαλλιά κι' ἄσπρα φορέματα. Καὶ στὸν Νίλς φαίνονταν σὰ νὰ κοιτάζαν μ' ἄψυχο βλέμμα καὶ σὰ νὰ μὴν ἠθέλανε νὰ ἴδουν τίποτε.

— Κακόμοιροι! εἶπε. Ἡ μητέρα σας πέθανε. Δὲν μπορεῖτε πιά νὰ τῆς κάνετε τίποτε μιά καὶ τὴν ἀφήσατε μονάχη. Ἡ δική μου ὅμως μητέρα ζῇ. Σταμάτησε καὶ χαμογέλασε.

Ναί, ἡ μητέρα μου εἶναι ζωντανή, σκέφθηκε. Κι' οἱ δύο ζοῦν, κι' ἡ μάννα μου κι' ὁ πατέρας μου.

Ξαγρύπνησε ὁλόκληρη τὴ νύχτα, ἀλλὰ κατὰ τὰ ξημερώματα τὸν πήρε ὁ ὕπνος κι' ἐνιερῆθηκε τὴ μάννα του καὶ τὸν πατέρα του. Μόλις μπόρεσε νὰ τοὺς ἀναγνώσῃ, γιὰτὶ εἶχαν κι' οἱ δύο ἄσπρα μαλλιά καὶ τὸ πρόσωπό τους φαίνονταν γερασμένο καὶ ζαρωμένο. Τὸς ρώτησε γιὰτὶ ἦσαν ἔτσι κι' αὐτοὶ τοῦ ἀποκρίθηκαν πὼς εἶχανε γεράσει ἀπὸ τὸν καὶμὸ τους γι' αὐτόν. Αὐτὸ τὸν ἔκανε καὶ συγκινηθῆκε, ἀλλὰ τὸν ἔκανε νὰ ἐκπλαγῇ κιόλας πολὺ, γιὰτὶ εἶχε πάντα τὴν ἰδέα ὅτι οἱ γονεῖς του θὰ χαίρονταν ἂν μπόρουν νὰ τὸν ξεφορτωθοῦν.

Ὅταν ὁ Νίλς ὑπνῆσε, ἔξω ἦταν ἕνας θαυμάσιος καιρὸς. Ἐφαγε ἕνα κομμάτι ψωμὶ ποὺ βρισκόταν στὴν κάμαρα, ὕστερα βγήκε ἔξω καὶ τάισε τὴν ἀγελάδα, τίς κότες καὶ τίς χήνες, καὶ στὸ τέλος ἀνοίξε τὴν πόρτα τῆς αὐλῆς καὶ εἶπε στὴν ἀγελάδα νὰ πάει στὸ κοντινότερο σπῆτι.

(Ἀκολουθεῖ)

ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

